

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

VILNIAUS R. ČESLOVO MILOŠO PAGRINDINĖS MOKYKLOS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

Vizito laikas – 2017 m. balandžio 24–27 d.

Vizito tikslas – mokyklos veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Stasys Valančius, vadovaujantysis vertintojas;

Jelizaveta Tumlovskaja, Daiva Veronika Gaidamavičienė, Nijolė Pranckevičienė – vertintojos.

2017 m. balandžio 24–27 d. Vilniaus rajono Č. Milošo pagrindinėje mokykloje keturi vertintojai iš viso stebėjo 53 veiklas: pamokas, neformaliojo švietimo užsiėmimus ir klasių valandėles. Vizito metu gilinoti mokinių ir mokytojų veiklą pamokose, mokyklos vadovų ir personalo darbą. Mokiniai stebėti klasėse, koridoriuose. Kalbėtasi su Mokyklos tarybos atstovais, Metodinės ir Mokinių tarybų nariais, mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo grupė. Bendrauta su mokyklos direktoriumi, pavaduotoja, mokytojais, pagalbos mokiniui specialistais ir aptarnaujančiu personalu. Išanalizuoti mokyklos veiklos, mokinių pažangos ir pasiekimų fiksavimo dokumentai. Išvadų pagrindimui naudotasi Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros (NMVA) ir savininko – Vilniaus rajono savivaldybės administracijos švietimo skyriaus pateikta informacija bei Švietimo valdymo informacinėje sistemoje (ŠVIS) skelbiamais mokyklos 2016–2017 m. m. duomenimis.

MOKYKLOS KONTEKSTAS

Vilniaus rajono Pakenės Č. Milošo pagrindinės mokyklos istorija prasideda 1919 metais, kada Kenos apylinkėse buvo atidaryta pradinė mokykla (mokoma rusų kalba). Mokykla savo pastato neturėjo (nuomojo patalpas iš įvairių šeiminių). 1946 metais mokykla gavo nuolatinę vietą Kenoje. Mokinių daugėjo, mokykla tapo septynmete. Dabartinis mokyklos pastatas pastatytas 1955–1959 metais. Tai buvo aštuonmetė mokykla. 1999 metais mokykla tampa dešimtmete. 2005 metais baigta mokyklos renovacija (Pasaulio banko, draugijos „Wspólnota Polska“ bei Vilniaus rajono savivaldybės lėšomis). 2013 metais mokyklai suteiktas Nobelio premijos laureato Česlovo Milošo vardas.

2016–2017 m. m. dešimt klasių komplektų pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ir pagrindinio ugdymo pirmosios dalies programas mokosi 109 mokiniai. Dauguma mokinių gyvena aplinkiniuose kaimuose bei miesteliuose, jų šeimų socialinė-ekonominė padėtis gera. Mokykloje ugdomi septyni vaikai iš socialiai remiamų, aštuoni iš probleminių šeimų. 20,2 proc. mokinių maitinami nemokamai. Dviems mokiniams diagnozuoti dideli ir septyniems vidutiniai specialieji ugdymosi poreikiai. 2015–2016 m. m. 1–4 klasių mokiniai vidutiniškai praleido po 47,7 pamokas, 5–8 klasių mokiniai – po 70,9, 9–10 klasių mokiniai – po 64,8 pamokas, iš jų atitinkamai 0,9 pamokas, 5,9 pamokas – be pateisinamos priežasties. 9–10 klasių mokiniai visas praleistas pamokas pateisino.

Mokykloje dirba 25 kvalifikuoti pedagogai. Jie gerai pažįsta mokinius, žino ir supranta mokyklos veiklos organizavimo modelį ir tvarką. Pedagoginę pagalbą teikia pagalbos mokiniui specialistai: logopedė ir socialinė pedagogė. Mokyklos direktorė yra atestuota II vadybinei kvalifikacijai kategorijai, pavaduotoja yra įgijusi III vadybinę kategoriją. Direktorės ir pavaduotojos vadybinis darbo stažas šioje mokykloje – 9 metai.

Mokykloje pakankamai dėmesio skiriama neformaliajam švietimui, patyčių prevencijai. 2016–2017 m. m. neformaliojo švietimo veiklas mokykloje lanko 83,1 proc. mokinių, kurie po pamokų dalyvauja meno, sporto, kalbų krypties neformaliojo švietimo būreliuose. 65,1 proc. mokinių lanko kitų neformaliojo švietimo įstaigų organizuojamas popamokines veiklas už mokyklos ribų.

Mokykloje dirbama klasių sistema, yra biblioteka, rūbinės, aktų salė (naudojama ir kaip sporto salė), valgykla, informacinių technologijų kabinetas. Vidaus patalpos tvarkomos darbuotojų, kartais – mokinių tėvų jėgomis. Visoje mokykloje palaikoma tinkama tvarka ir švara. Mokomųjų kabinetų ir bendrosios paskirties erdvių estetiškumas neblogas. Pakankamai racionaliai ir viešai tvarkant mokyklos biudžetą, tinkamai investuojant gaunamas lėšas, gerėja mokinių ir darbuotojų darbo sąlygos, ir tai daro teigiamą įtaką ugdymo kokybei.

Vilniaus rajono Č. Milošo pagrindinė mokykla dirba vadovaudamasi Vilniaus rajono savivaldybės tarybos patvirtintais Mokyklos nuostatais, 2013–2018 metų strateginiu planu ir 2016–2017 mokslo metų veiklos planu. Mokyklos veiklos uždaviniai keliami atsižvelgiant į šalyje įgyvendinamos ugdymo turinio kaitos kryptis, mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo rezultatus.

STIPRIEJI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Atskaitomybė apie mokinių ir mokyklos pasiekimus įvairioms interesų grupėms (1.2.2. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).

Mokykla atsakingai ir tikslingai teikia duomenis apie mokinių ir mokyklos pasiekimus bendruomenei organizuodama klasių ir bendrus mokyklos mokinių tėvų susirinkimus, atvirų durų dienas. Informacija apie mokinių pasiekimus olimpiadose, konkursuose, projektuose, testuose reguliariai skelbiama mokyklos interneto svetainėje, dažnai – Vilniaus rajono laikraštyje. Apie akademinis pusmečio rezultatus bendruomenė sužino iš stende pavišintų pažangumo ir lankomumo suvestinių, mokinių reitingų pagal visų dalykų įvertinimų vidurkį. Daugelio kabinetų stenduose skelbiamas ir klasės mokinių mėnesio pažangumas. Mokyklos savininkui kasmet pateikiama direktoriaus ataskaita, kurioje taip pat apžvelgiama mokyklos pažanga. Su vadovo ataskaita mokyklos ir vietos bendruomenė gali susipažinti mokyklos interneto svetainėje. Elektroninis dienynas panaudojamas vertinimo informacijai teikti: per pusmetį kiekvieno dalyko įrašyta 7–22 įvertinimai, pradinėse klasėse itin gausu pagyrimų, vyresnėse klasėse komentuojamas kaupiamasis pažymys. Apie mokyklą sužinoma iš reprezentacinio jos mokinių ir mokytojų dalyvavimo įvairiuose renginiuose. Pokalbiuose su vertintojais dalyvavę mokiniai, jų tėvai ir mokytojai teigė, kad informacijos apie mokyklą jiems pakanka. Mokyklos naudojamos informacijos apie mokyklos veiklą ir pasiekimus formos (padėkos raštai, skelbimai, žinutės ir nuotraukos interneto svetainėje, straipsniai laikraštyje, ataskaitos, reprezentatyvus dalyvavimas renginiuose) yra paveikios, todėl mokyklos atskaitomybė yra vertinama kaip stiprusis mokyklos veiklos aspektas.

2. Klasės valdymas (2.2.2. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).

Daugumoje (87 proc.) stebėtų pamokų vyravo tinkama darbinė aplinka: mokiniams buvo žinoma pamokos tvarka, mokytojų reikalavimai buvo aiškūs ir suprantami daugumai mokinių, stebėti šilti, draugiški, grįsti abipuse pagarba tarpusavio santykiai, tik ne visada išnaudotos aktyvaus, savivaldaus mokymosi galimybės. Stebėta, kad kiekvienoje pamokoje yra budintys mokiniai, kurių pareigos iškabintos kiekvienoje klasėje. Mokinių tarybos nariai, mokyklos vadovai, mokytojai nurodė, kad mokyklos stiprybė – šilti tarpusavio santykiai, palankus mikroklimatas, mokyklos pastangos, kad kiekvienas mokinytis jaustųsi saugus. Geras mikroklimatas pamokoje, tinkama darbinė aplinka yra svarbūs veiksniai ugdant mokinių socialinius, emocinius gebėjimus bei mokant ir formuojant mokinių požiūrį į mokymąsi. Klasės valdymas yra iš vienas iš mokyklos stipriųjų aspektų.

3. Mokymosi socialumas (2.3.1. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).

73 proc. stebėtų pamokų mokytojai planavo ir organizavo individualų mokymąsi, mokymąsi porose, grupėse. Dauguma mokinių noriai, aktyviai dirbo individualiai, porose bei grupėse. Dirbdami porose ir grupėse buvo suinteresuoti savo darbo rezultatu, draugiškai bendravo, rezultatyviai bendradarbiavo. Mokymosi socialumas yra išskiriamas kaip stiprusis veiklos aspektas. Dalyje pamokų (32 proc.) mokiniams buvo sudarytos sąlygos veiksmingai aptarti ir vertinti savo mokymąsi, sieti žinomus dalykus su naujais, grįžti prie neišmoktų dalykų, reflektuoti. Tačiau nedažnai mokiniai mokytis ir skatinti paaiškinti savo mąstymą, vizualizuoti, siūlyti idėjas.

4. Santykiai ir mokinių savijauta (2.3.2. – 3 lygis).

Daugumoje vertinimo metu stebėtų pamokų vyravo mokymuisi palankus mikroklimatas, darbinga atmosfera, mokinių tarpusavio bei mokinių ir mokytojų santykiai, grįsti pagarba, pasitikėjimu, nuoširdžiu bendravimu. Iš pokalbių su mokiniais, jų veiklos pamokose ir elgesio per pertraukas stebėjimo darytina išvada, kad mokiniai jaučiasi esą mokyklos bendruomenės nariai, yra įsipareigoję mokyklai. Mokiniai atsakingai budi pertraukų metu, beveik visi vilki uniformas su mokyklos ženklu. Pokalbiuose su Mokyklos vadovais, Mokyklos taryba, Metodine taryba, Mokinių taryba taip pat buvo akcentuota, kad mokykloje siekiama, kad kiekvienas jaustųsi vertingas, reikalingas ir saugus.

5. Narystė ir bendrakūra (2.3.2. – 3 lygis).

Mokykloje veikia Mokinių taryba, kurios veiklai šiais mokslo metais skiriamas didelis dėmesys. Mokinių taryba vyksta į kitas mokyklas susipažinti su analogiška veikla, pasisemti patirties, šiais mokslo metais laukia svečių – kitų mokyklų Mokinių tarybų vizito. Tiek mokytojai, tiek mokiniai džiaugėsi Mokinių tarybos inicijuotais ir organizuotais renginiais. Mokinių tarybos veiklos plane 2016–2017 m. m. yra numatyta pateikti Mokinių tarybos pirmininko veiklos ataskaitą tarybos nariams, bendruomenei. Pokalbyje Mokinių tarybos nariai ir Mokyklos tarybos nariai-tėvai teigė, kad juos tenkina neformaliojo švietimo veiklą pasiūla, buvo atsižvelgta į tėvų pageidavimus pradinių klasių mokiniams organizuoti lietuvių bei anglų kalbos įgūdžius lavinančias neformaliojo švietimo veiklas. Tačiau vertintojai išanalizavę neformaliojo švietimo tvarkaraštį bei iš pokalbio su Mokyklos taryba nustatė, kad tiek pasiūloje, tiek neformaliojo švietimo tvarkaraštyje nėra gamtamokslinės, socialinių, tikslųjų mokslų (matematikos būrelis yra pradinių klasių mokiniams) krypties veiklą. Savininko pirminėje informacijoje pažymėta, kad mokyklos patalpose organizuojami Kalvelių metodinio centro, Vilniaus rajono sporto, poezijos šventės, renginiai.

6. Darbinga tvarka (2.3.2. – 3 lygis).

Vertinimo savaitės metu mokykloje tvyrojo darbinis mokymosi šurmuly. Mokiniai jautėsi atsakingi už tvarką mokykloje – dažniausiai patalpas paliko tvarkingas, po paskutinės pamokos klasėje kėdes pakėlė nuo žemės – taip palengvindami valytojų darbą. Vertinimo savaitės metu pamokų lankomumas buvo beveik šimtaprocentinis, beveik visi mokiniai turėjo reikiamas mokymosi priemones, neturintiems davė mokytojai. Mokykloje yra parengta mokyklos mokinių skatinimo ir drausminimo tvarka bei Mokinių elgesio taisyklės yra aptartos ir Mokyklos darbo tvarkos taisyklėse. Išanalizavus abu dokumentus nustatyta, kad dokumentai iš dalies „persidengia“, o kai kurių nustatytų taisyklių nesilaikoma. Tikėtina, kad dalis draudimų jau neatitinka šių dienų aktualijų bei mokinių poreikių.

7. Aplinkos estetiškumas (3.1.2. – 3 lygis).

Mokykla renovuota daugiau negu prieš dešimt metų, tačiau išlaikoma tvarkinga ir jauki. Jaukumą kuria spalvos, kambariniai augalai, eksponuojami mokinių darbai, mokinių ir mokytojų garbės ir padėkos raštai. Labai tvarkinga ir jauki mokyklos valgykla, tvarkingos mokiniams ir mokytojams skirtos higienos patalpos. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad labiau tvarkingi ir estetiški yra pradinių klasių kabinetai. Tikėtina, kad tai susiję su tuo, kad pradinių klasių mokytojai nuolat dirba tuose kabinetuose ir turi daugiau galimybių pritaikyti ir išlaikyti estetinę edukacinę aplinką. 5–9 klasės mokosi klasių sistema. Ta pati klasė mokosi tame pačiame kabinete, todėl prielaidos sukurti tinkamas dalykų dėstymui aplinkas ir išlaikyti estetinį vientisumą bei tvarką yra mažesnės. Mokyklos aplinka tvarkinga, tačiau ugdymui(si) šiuo metu išnaudojamas tik stadionas.

8. Optimalus išteklių paskirstymas (4.1.1.– 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).

Mokyklos perspektyvai užtikrinti didelę reikšmę turi optimalus išteklių paskirstymas, pagrįstas duomenimis ir bendruomenės susitarimais. Pedagoginių darbuotojų kvalifikacija atitinka teisės aktus, visų dalykų moko mokytojai specialistai. Mokykloje yra mokytojo padėjėjo etatas, nors ir nedideliais krūviais, atsižvelgiant į Mokinių krepšelio galimybes, – dirba psichologas, logopedas, socialinis pedagogas. Mokyklos taryba išklauso direktoriaus ataskaitą apie lėšų panaudojimą, kartu sprendžia dėl labdaros paskirstymo. Mokykla turi nemažai rėmėjų, kurie mokyklą remia jai reikalingais daiktais. Mokykla dalyvauja projektuose, organizuoja vaikų vasaros stovyklas. Taip

sudaromos mokiniams galimybės įvairiapusiškiau ugdytis bendrąsias ir dalykines kompetencijas, socializuotis vasaros atostogų metu.

9. Įsipareigojimas susitarimams (4.1.2. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis).

Mokyklos vadovai imasi tiesioginių veiksmų strategijai ir veiklos planams įgyvendinti, kasdieniu elgesiu demonstruoja sutartas mokyklos vertybes ir socialinius emocinius gebėjimus. Mokytojai pasitiki mokyklos vadovais kaip partneriais, pagalbininkais ir patarėjais. Direktorė ir pavaduotoja ugdymui dirba darnioje komandoje, pasidalijusios atsakomybe, direktorė visiškai pasitiki pavaduotoja ugdymui, mato jos profesinį tobulėjimą. Pavaduotoja ugdymui dalyvavo projekte „Lyderių laikas“, kuriame įgytas kompetencijas taiko vadybiniame darbe. Mokyklos vadovai įvardino, kad dėl visų problemų sprendimo tariamasi dažniausiai su mokytojais, mažiau su tėvais ir mokiniais. Mokyklos vadovų įsipareigojimas susitarimams yra stiprioji mokyklos veikla.

10. Mokyklos atvirumas bendradarbiavimui (4.2.3. – 3 lygis).

Mokyklos atvirumas yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas. Bendruomenės nariai domisi kintančia aplinka, reaguoja į pasikeitimus, mezga socialinius ryšius. Kalvelių Stanislovo Moniuškos gimnazijoje organizuotos bendros sporto, saugaus eismo varžybos, vykdytas integruotas Kalvelių, Pakenės, Šumsko ir Kyviškių mokyklų projektas „Ku pokrzepieniu serc“, dalyvauta susitikime su VU Chemijos fakulteto studentais. Šumsko pagrindinėje mokykloje vyko trijų mokyklų (tarp jų ir Pakenės) Mokinių tarybų susitikimas. Mokinių grupė lankėsi Plocično Tartako Lenkų lakūnų pagrindinėje mokykloje Lenkijoje. Šie susitikimai ugdė mokinių socialinę ir kultūrinę kompetencijas. Metodinės tarybos teigimu, socialinė partnerystė stiprina mokinių pasitikėjimą savimi. Bendradarbiavimas su mokyklomis įtrauktas į Mokinių tarybos ir mokyklos popamokinės veiklos planus. Atsižvelgdami į vertinimo metu surinktą informaciją, vertintojai daro išvadą, kad mokyklos atvirumas yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas, nes padeda mokiniams ugdyti(s) dalykines ir bendrąsias kompetencijas.

Tobulintini mokyklos veiklos aspektai

1. Gyvenimo planavimas (1.1.1. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 1 lygis).

Mokyklos dėmesys mokinių gyvenimo planavimui nepakankamas. Kalbinti mokyklos darbuotojai, atsakingi už ugdymą karjerai, mano, kad tai aktualu tik 10-os klasės mokiniams. Minėtų darbuotojų teigimu, vyresnių klasių mokiniai informuojami apie individualių konsultacijų galimybę, tačiau tokia galimybė naudojasi pavieniai mokiniai. Mokyklos 2016–2017 m. m. veiklos plane numatyta, kad ugdymas karjerai bus integruojamas į dalykų mokymą ir klasių auklėtojų veiklą. Tačiau peržiūrėjus atsitiktiniu būdu pasirinktų septynių ilgalaikių ir trijų klasių auklėtojų planus nustatyta, kad jų turinyje tik 2 ir 4 klasės planuose užfiksuotos sąsajos su mokinių savęs pažinimu, profesinių polinkių tyrimu, profesiniu švietimu. Stebėtose pamokose ir kitose ugdymo(si) veiklose išorės vertintojai nefiksavo ryšių su tolesnio mokinių gyvenimo perspektyvomis. Bibliotekoje yra profesinio švietimo kampelis, tačiau jame pateikta informacija nesisteminga, pasenusi. Mokyklos indėlis į mokinių gyvenimo planavimą yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas ir rekomenduoja susipažinti su mokinių ugdymo karjerai nuo ankstyvo amžiaus metodikomis; susitarti, suplanuoti ir pradėti įgyvendinti sistemingą mokinių profesinių polinkių tyrimo, jų informavimo ir supažindinimo su profesijų pasauliu, konkursinio balo studijų programoms apskaičiavimo metodika, kitais reikalavimais, stojant į atitinkamas specialybes. Dalykų mokytojams supažindinti su profesijomis, kurių studijoms reikalingos jų dėstomo dalyko žinios ir(ar) įvertinimas, pagal galimybes integruoti dalykų ugdymo turinį, klasių auklėtojų veiklą su profesiniu informavimu ir švietimu.

2. Pasiekimų ir pažangos pagrįstumas (1.2.2. – 2 lygis).

Mokinių pažangos ir pasiekimų pagrįstumas yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Planuojant mokinių mokymą(si) būtina veiksmingiau naudotis vertinimo metu gauta informacija apie konkrečius mokinių pasiekimus pamokoje. Tikėtina, kad mokymo(si) kokybė gerėtų, jeigu pamokoje didesnis dėmesys būtų skiriamas kiekvieno mokinio galių gilesniam pažinimui, daromos asmeninės pažangos stebėjimui ir įvertinimui. Vertėtų pamokoje vertinti ir įsivertinti pagal aiškius

ir konkrečius vertinimo kriterijus, įtraukti mokinius į ugdymo pamokoje planavimą, o sukauptą vertinimo informaciją kūrybiškai ir tikslingai panaudoti tolimesnio mokymo(si) planavimui. Naudinga būtų, pristatant standartizuotų, diagnostinių testų, PUPP rezultatus Mokytojų tarybai ir Metodinei tarybai, sprendimus orientuoti ne tik į tėvų informavimą, bet ir į mokyklos ugdymo turinio koregavimą.

3. Planų naudingumas (2.1.2. – 2 lygis).

Atsižvelgiant į vertinimo metu fiksuotą informaciją, daroma išvada, kad planų naudingumas yra tobulintina mokyklos veiklos sritis. Tikėtina, kad ugdymo planas labiau atitiktų mokinių ugdymosi poreikius, jei būtų grindžiamas vertinimo metu gauta informacija, stebėsenos, mokinių apklausų duomenimis, pritaikomas pagal mokyklos kontekstą ir išteklius, jei būtų susitariama dėl konkrečių priemonių pasiekimams gerinti, išdiskutuotos aiškios sąsajos tarp veiklos ir ugdymo planų.

4. Diferencijavimas, individualizavimas, suasmeninimas (2.2.2. – 2 lygis).

Per pamokas vertintojai stebėjo įvairių mokymosi stilių, poreikių, nevienodu tempu dirbančių mokinių. Dažniausiai buvo diferencijuotas tempas, palaukta, kol atskiri mokiniai baigs atlikti užduotį, teikta papildoma pagalba specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams, tačiau diferencijavimo pagal mokinių mokymosi pasiekimų lygius, ypač gabesniems mokiniams, beveik nebuvo stebėta. Tai taip pat tai neatsispindi ir mokymosi uždaviniuose. Tik pavienėse pamokose taikyti nenuolatiniai mokinių pergrupavimai pagal jų mokymosi poreikius. Nors iš pokalbio su Metodine taryba paaiškėjo, kad mokytojai yra aptarę mokinių mokymosi stilius, tačiau pamokose beveik nestebėta, kad mokiniams būtų sudaryta galimybė pasirinkti veiklas, užduotis. Į atskirus mokinių poreikius ir gebėjimus atsižvelgta 26 proc. stebėtų pamokų. Diferencijavimas, individualizavimas ir suasmeninimas yra vienas iš tobulintinų mokyklos veiklos aspektų. Daugiau dėmesio skiriant ugdymo individualizavimui ir diferencijavimui pamokose, sudarant galimybes pasirinkti, siūlyti veiklas, užduotis tikėtina, kad geresnių rezultatų pasiektų visų mokymosi lygių mokiniai.

5. Mokymosi virtualioje aplinkoje įvairiapusiškumas (3.2.2. – 2 lygis, nurodytas aspektas –1 lygis).

Mokymosi virtualioje aplinkoje galimybės mokykloje šiuo metu nėra pakankamai suprantamos. Kalbinti Metodinės tarybos nariai, pavieniai mokytojai nežinojo apie virtualias mokymosi aplinkas, virtualaus bendradarbiavimo galimybes, jų dalykų mokymui(si) skirtas mokomąsias kompiuterines programas. Tik keliose stebėtose pamokose išorės vertintojai užfiksavo mokomųjų internetinių šaltinių arba kompiuterinių programų panaudojimo elementus Tačiau ir tais atvejais, kai mokytojai naudojo virtualius šaltinius, jie buvo naudojami mokymui (mokytojo aiškinimo iliustravimui, demonstravimui, ugdymo(si) fono sukūrimui, bet ne mokymuisi. Mokiniai sakė, kad mokykloje yra bevielis interneto ryšys (WI-FI), jie norėtų juo naudotis, bet jiems nežinomas prisijungimo slaptažodis. Mokyklos administracijos teigimu, mokytojų ir tėvų sutarimu mokiniams WI-FI slaptažodis nėra teikiamas norint juos apsaugoti nuo žalingos informacijos poveikio. Išorės vertintojai daro išvadą, kad rodiklio „Mokymasis virtualioje aplinkoje“ aspektas *įvairiapusiškumas* yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Rekomenduojama visiems pedagogams susipažinti su mokymosi virtualioje aplinkoje samprata, formomis, galimybėmis ir susitarti dėl diegimo pradmenų, numatyti sėkmės kriterijus. Tikėtina, kad mokymasis virtualioje aplinkoje turės poveikį geresniam ir šiuolaikiškesniam mokinių bendrųjų ir dalykinių kompetencijų ugdymui bei mokinių mokymo(si) pažangai ir pasiekimams.